

ด่วนที่สุด

ที่ พณ 0605/2396

จด. วันที่ A8A3
๓ 6 กค. ๕3
เวลา. 10.30 น.

กระทรวงพาณิชย์

44/100 ถ.นนทบุรี 1

อ. เมือง จ. นนทบุรี 11000

5 กรกฎาคม 2553

เรื่อง กรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) และ
กรอบการเจรจาความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. กรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) และ
2. กรอบการเจรจาความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP)
3. สรุปผล “โครงการศึกษาวิเคราะห์ความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับออสเตรเลีย และไทย
กับนิวซีแลนด์ รวมถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับการเจรจาตามพันธกรณี”

ตามที่ไทยได้บังคับใช้ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement: TAFTA) และความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership: TNZCEP) นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 และวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ตามลำดับ ซึ่งภายใต้ความตกลงทั้งสองฉบับกำหนดให้ไทยและประเทศภาคีต้องเจรจาเพิ่มเติมระหว่างกัน ภายใน 3 ปี นับจากวันที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ นั้น

1. ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ตามมาตรา 190 กำหนดว่า ก่อนการดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศ อย่างมีนัยสำคัญกับนานาประเทศ หรือกับองค์การระหว่างประเทศ คณะรัฐมนตรีต้องให้ข้อมูล และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และต้องชี้แจงต่อรัฐสภาถึงการทำหนังสือสัญญานั้น ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอกรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบด้วย

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาตรา 305 กำหนดว่า การใดที่เกี่ยวกับการจัดทำหรือดำเนินการตาม หนังสือสัญญาที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นอันใช้ได้ และมีให้นำบทบัญญัติ มาตรา 190 วรรคสาม มาใช้บังคับ แต่ให้นำบทบัญญัติมาตรา 190 วรรคสาม มาใช้บังคับกับการดำเนินการที่ ยังคงค้างอยู่และต้องดำเนินการต่อไป

ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement : TAFTA) และความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership : TNZCEP) ลงนามเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2547 และวันที่ 19 เมษายน 2548 โดยมีผลใช้ บังคับมาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 และวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ตามลำดับ ครอบคลุมการค้าสินค้า การค้า บริการ และการลงทุน รวมทั้งความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ

ภายใต้ความตกลงทั้งสองฉบับ ไทยมีพันธกรณีที่จะต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยได้มีการกำหนดให้มีการเจรจาระหว่างกันภายใน 3 ปี นับจากวันที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ (TAFTA เริ่มเจรจาวันที่ 1 มกราคม 2551 และ TNZCEP วันที่ 1 กรกฎาคม 2551) ในประเด็นการเปิดตลาดการค้าบริการเพิ่มเติม การทบทวนมาตรการปกป้องพิเศษ นโยบายการแข่งขัน (เฉพาะ TAFTA) การจัดซื้อโดยรัฐ และประเด็นที่ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกัน ทั้งนี้ ยังได้กำหนดให้รัฐบาลดำเนินการหารือร่วมกันภายหลังจากที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาทบทวนผลดีหรือผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ความตกลง

2. สถานะปัจจุบัน

2.1 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 คณะรัฐมนตรีได้มีมติดังต่อไปนี้

- (1) เห็นชอบการเข้าร่วมประชุมและเจรจาตามข้อกำหนดความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) และความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP)
- (2) มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งคณะเจรจาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม โดยมีปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นหัวหน้าคณะ

2.2 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2552 คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้ให้ความเห็นชอบกรอบการเจรจา TAFTA และ TNZCEP

3. กรอบการเจรจา

กระทรวงพาณิชย์ได้จัดทำกรอบการเจรจา TAFTA และ TNZCEP เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสในการส่งออกสินค้าและบริการของไทย รวมทั้งโอกาสในการลงทุนทำธุรกิจของผู้ประกอบการไทยในประเทศภาคีความตกลง และเพื่อให้ผู้บริโภคของไทยได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และราคาเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีการลงทุนจากต่างชาติ ในภาคการผลิตและบริการ ซึ่งจะช่วยให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนาขีดความสามารถของการส่งออกของไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อเจรจาให้ได้ประโยชน์ในภาพรวมสูงสุดกับประเทศ โดยได้คำนึงถึงระดับการพัฒนาของประเทศ หลักการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน การมีภูมิคุ้มกัน และความพร้อมของกฎหมายภายในประเทศ รวมทั้งการมีระยะเวลาในการปรับตัวและมาตรการรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

3.1 กรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) มีประเด็นการเจรจา ได้แก่ การค้าสินค้า กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรการปกป้องพิเศษ การค้าบริการ นโยบายการแข่งขัน การจัดซื้อโดยรัฐ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการค้าการลงทุนของไทย

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

3.2 กรอบการเจรจาความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP) มีประเด็นการเจรจา ได้แก่ การค้าสินค้า กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรการปกป้องพิเศษ การค้าบริการ การจัดซื้อโดยรัฐ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการค้าการลงทุนของไทย

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

4. กระบวนการจัดทำกรอบการเจรจาของไทย

4.1 ก่อนการเสนอร่างกรอบการเจรจาความตกลงทั้งสองฉบับ ได้จัดให้มีการให้ข้อมูลและการรับฟังความเห็นของประชาชนหลายรูปแบบ ทั้งทางสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และการจัดสัมมนาเวทีสาธารณะ โดยมีการจัดเวทีสาธารณะรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2552

4.1 จัดจ้างที่ปรึกษาศึกษาวิเคราะห์ความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับออสเตรเลีย และไทยกับนิวซีแลนด์ รวมถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับการเจรจาตามพันธกรณี โดยมีขอบเขตการศึกษาครอบคลุมการประเมินผลความตกลง TAFTA และ TNZCEP การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเจรจาต่อ ตลอดจนการเสนอแนะมาตรการเยียวยาสำหรับสาขาที่ได้รับผลกระทบจากความตกลงทั้งสองฉบับ

5. ข้อคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงพาณิชย์ได้ประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ และได้ปรับแก้ร่างกรอบการเจรจาตามข้อเสนอแนะของส่วนราชการแล้ว

6. การประเมินผล TAFTA และ TNZCEP

6.1 การค้า :

- **TAFTA** : การดำเนินการภายใต้ TAFTA เป็นไปด้วยดี ช่วยส่งเสริมและสร้างโอกาสทางการค้า สรุปได้ดังนี้

ระยะ 5 ปี ก่อนมีความตกลงฯ (2543-2547) การค้ารวมระหว่างไทย-ออสเตรเลีย มีมูลค่าเฉลี่ย 3,406.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การส่งออกของไทยมีมูลค่าเฉลี่ย 1,853.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ย 1,553.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งไทยเป็นฝ่ายเกินดุลเฉลี่ย 300.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ระยะ 5 ปี หลังความตกลงฯ บังคับใช้ (2548-2552) การค้ารวมระหว่างไทย-ออสเตรเลีย มีมูลค่าเฉลี่ย 9,887.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การส่งออกของไทยมีมูลค่าเฉลี่ย 6,004.66 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ย 3,883.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ไทยเป็นฝ่ายเกินดุลเฉลี่ย 2,121.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

โดยสรุป หลังจากมีความตกลง TAFTA การค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย ขยายตัวเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 190 (3 เท่าตัว)

- **TNZCEP** : การดำเนินการภายใต้ TAFTA เป็นไปด้วยดี ช่วยส่งเสริมและสร้างโอกาสทางการค้า สรุปได้ดังนี้

ระยะ 5 ปี ก่อนมีความตกลงฯ (2543-2547) การค้ารวมระหว่างไทย-นิวซีแลนด์ มีมูลค่าเฉลี่ย 441.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การส่งออกของไทยมีมูลค่าเฉลี่ย 233.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ย 208 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งไทยเป็นฝ่ายเกินดุลเฉลี่ย 25.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ระยะ 5 ปี หลังความตกลงฯ บังคับใช้ (2548-2552) การค้ารวมระหว่างไทย-นิวซีแลนด์ มีมูลค่าเฉลี่ย 984.18 ล้านดอลลาร์สหรัฐ การส่งออกของไทยมีมูลค่าเฉลี่ย 594.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ย 389.98 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยเป็นฝ่ายเกินดุลเฉลี่ย 204.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

โดยสรุป หลังจากมีความตกลง TNZCEP การค้าระหว่างไทย-นิวซีแลนด์ ขยายตัวเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 122.78 (ประมาณ 2.2 เท่าตัว)

6.2 การขอใช้สิทธิประโยชน์

จากการศึกษาพบว่า ผู้ส่งออกไทยมีการใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ TAFTA ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับความตกลงอื่นๆ โดยมีมูลค่าการใช้สิทธิอยู่ที่ร้อยละ 62 ในปี 2551

สำหรับความตกลง TNZCEP กำหนดให้ผู้ส่งออกสามารถรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าด้วยตัวเองบนเอกสารทางการค้า เช่น อินวอยซ์ จึงไม่สามารถเก็บข้อมูลและเปรียบเทียบการใช้สิทธิของผู้ส่งออกไทยภายใต้ TNZCEP เทียบกับความตกลงอื่นๆ ได้

6.3 การลงทุน

มูลค่าการลงทุนโดยตรง (FDI) จากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ในไทย นับจากปีที่มีความตกลง TAFTA และ TNZCEP มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยมูลค่าการลงทุนของออสเตรเลียในปี 2548 ซึ่งเป็นปีที่ TAFTA มีผลใช้บังคับอยู่ที่ 77.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึง 284 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2550 สำหรับปี 2551 การลงทุนของออสเตรเลียลดลงมาอยู่ที่ 172.87 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ตัวเลขนี้ไม่ได้เป็นตัวสะท้อนทิศทางการลงทุนที่ดีนัก เนื่องจากประเทศไทยประสบปัญหาทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมืองในปีดังกล่าว ดังนั้น สถานะในประเทศและระดับความสนใจต่อนักลงทุนจึงมิได้อยู่ในภาวะปกติ

ส่วนการลงทุนจากนิวซีแลนด์ก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แม้ว่าจะมีความผันผวนอยู่บ้างเช่นกัน โดยมูลค่าการลงทุนของนิวซีแลนด์ในปี 2548 ซึ่งเป็นปี TNZCEP มีผลใช้บังคับอยู่ที่ 78.60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเพิ่มขึ้นจนถึงระดับ 214.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2550 ทั้งนี้ ในปี 2551 มูลค่าการลงทุนลดลงอยู่ที่ 76.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งการลดลงดังกล่าวอาจมีสาเหตุเดียวกันกับการลดลงของการลงทุนจากออสเตรเลีย

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาของบริษัทที่ปรึกษา “โครงการศึกษาวิเคราะห์ความตกลงการค้าเสรีไทยกับออสเตรเลีย และไทยกับนิวซีแลนด์ และการเตรียมความพร้อมสำหรับการเจรจาทบทวนตามพันธกรณี” (บริษัท Bryan Cave) พบว่า ไทยจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการเจรจาเพิ่มเติมในสาขาการค้าบริการ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการแข่งขัน ดังนี้

7.1 การค้าบริการ : จะได้รับประโยชน์จากการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันจากบริษัทต่างชาติมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้ผลิตในประเทศได้ใช้บริการที่มีประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต ในขณะเดียวกันการเปิดเสรีจะก่อให้เกิดความโปร่งใสซึ่งจะสร้างความมั่นใจต่อผู้บริโภคและผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม หากสาขาบริการที่มีการเปิดเสรีมีผู้ประกอบการรายใหญ่เพียงไม่กี่ราย อาจจะต้องมีการกำกับดูแลให้มีการแข่งขันและมีการคุ้มครองผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดผลบวกต่อเศรษฐกิจโดยรวม

7.2 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ : ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเปิดตลาดการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คือ การส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสและการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการปฏิรูปกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพ

7.3 การแข่งขัน : ส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เอื้อต่อการแข่งขัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค รวมทั้งจะส่งผลให้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจของไทยเป็นที่ยอมรับของนักธุรกิจต่างชาติมากขึ้น

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3

8. ประเด็นพิจารณา

เพื่อให้ไทยสามารถดำเนินการเจรจาต่อตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย และความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ไทย-นิวซีแลนด์ได้ ตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 190 วรรคสาม กระทรวงพาณิชย์เห็นว่า มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

8.1 ให้ความเห็นชอบกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA)

ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

8.2 ให้ความเห็นชอบกรอบการเจรจาความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP) ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

8.3 เสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยเร็ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามข้อ 8 ด้วย จะ
ขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรทิวา นาคาศัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักอเมริกาและแปซิฟิก

โทร 0-2507-7414

โทรสาร 0-2547-5628